

IVOLO VZW.

INSTITUUT VOOR LICHAAMELIJKE OPVOEDING

Bron: Ethische codes GymFed 2021

1. Inleiding

Alle clubs aangesloten bij GYMFED volgen het beleidsdocument Veiligheid, Gezondheid en Welbevinden van GYMFED voor trainers en clubs. Zij erkennen dat ze een verplichting hebben om zorg te dragen voor de integriteit van hun leden. Zij stellen zich tot doel een correcte ondersteuning en begeleiding aan alle leden te geven zodat vragen en problemen aangepakt worden. GYMFED onderstreept dat alle betrokkenen - en specifiek de trainers - zich houden aan de principes van goed gedrag, zich op ethisch vlak onberispelijk dienen te gedragen en dat ze een voorbeeld zijn voor eenieder die betrokken is bij het clubleven.

Dit document is opgesteld op basis van de geldende wetgeving en de richtlijnen van het Internationaal Centrum voor Ethiek in de Sport (ICES).

Ethische code trainers

2. Gedragscode

Trainers dienen expliciet akkoord te gaan met de Gedrags- en Ethische code middels de Akkoordverklaring.

2.1. Certificaten, diploma's, verzekeringen

Om te beantwoorden aan de normen van Ethisch Verantwoord Sporten gelden de volgende vereisten:

A. Voor professionals

- ✘ Het is ten eerste aangeraden dat professionele coaches over een nationaal erkende kwalificatie beschikt, gericht op de doelgroep, het niveau en de discipline waarin ze professioneel actief zijn (Master LO, Bachelor LO, Initiator, Instructeur B, Trainer B, of Trainer A).
- ✘ Trainers dienen over een geldige verzekering 'Burgerlijke Aansprakelijkheid' te beschikken. Dit gebeurt automatisch via lidmaatschap GYMFED.
- ✘ Trainers dienen een uittreksel uit het strafregister op verzoek te kunnen voorleggen.

B. Voor trainers op niet professionele basis, vrijwilligers inbegrepen

- ✘ Voor de hoofdtrainer is het ten eerste aan te raden dat hij/zij over een geldige en nationaal erkende kwalificatie beschikt, gericht op de doelgroep en discipline waarin hij actief is. Van alle anderen wordt verwacht dat zij een initiatordiploma hebben en/of jaarlijks bijscholing volgen. Minderjarige trainers mogen slechts andere jongeren begeleiden onder toezicht van een volwassen trainer of persoon aangesteld door de club.
- ✘ Trainers moeten een geldige verzekering 'Burgerlijke Aansprakelijkheid' bezitten. Dit gebeurt automatisch via lidmaatschap GYMFED.
- ✘ Het is aangeraden dat trainers en vrijwilligers verklaren te beschikken over een blanco 'Uittreksel uit het strafregister', het vroegere 'Getuigschrift van goed zedelijk gedrag'.

2.2. Verantwoordelijkheden

A. Leerklimaat scheppen

- ✘ Van trainers wordt verwacht dat zij met zin voor verantwoordelijkheid en zorg pedagogisch correct handelen zodra een kind/jongere onder hun begeleiding traint of oefent. Hiermee wordt onder meer bedoeld dat de trainers niet schreeuwen, kinderen niet belachelijk maken, ontvankelijk zijn voor emotionele signalen en op een didactische en pedagogische verantwoorde wijze training of les geven.
- ✘ De verantwoordelijkheid van de trainers begint bij de aanvang van de les/training tot en met het einde van de les/training. Indien de sporters minderjarig zijn, blijft de trainer verantwoordelijk totdat zij terug worden overgelaten aan de zorg van hun ouder(s)/voogd.
- ✘ Trainers stimuleren de sporters en begeleiden hen om verantwoordelijkheid voor hun eigen gedrag en prestaties op te nemen.
- ✘ Trainers zorgen ervoor dat de activiteiten die zij kiezen en adviseren geschikt zijn voor de leeftijd, rijpheid, ervaring en bekwaamheid van elke individuele sporter.
- ✘ Trainers dienen te vermijden dat zij een te hoge (verwachtings-)druk leggen op de sporters.
- ✘ Trainers dienen een gezonde mix tussen sporttechnische elementen en spelvormen te hanteren.

B. Veilige omgeving scheppen

- ✘ Trainers worden verwacht een veilige trainingsomgeving voor alle sporters te bieden.
- ✘ Trainers dienen de toestellen en het materiaal voor gebruik te controleren. Indien ze vaststellen dat een toestel niet meer veilig is, signaleren zij dit aan het clubbestuur en schorsen zij het gebruik van het toestel.

- ✘ Van minimaal 1 trainer, tijdens gelijk welke georganiseerde trainingssessie of les, wordt verwacht dat hij/zij beschikt over een EHBO-kwalificatie zodat er bij nood kan geholpen worden. Tevens is het wenselijk dat deze kennis regelmatig wordt opgefrist.
- ✘ Trainers moeten het welzijn en de veiligheid van de sporter boven de prestatie-ontwikkeling plaatsen.
- ✘ Coaches en trainers dienen er zich van te verzekeren dat de sporters fit zijn om te trainen en dienen de herstelperiode na blessure te respecteren.
- ✘ Het advies van de (sport)arts of kiné wordt gevolgd voor eventuele aangepaste trainingen.
- ✘ Van trainers wordt verwacht dat ze zich bijscholen rond gezondheid, veiligheid en welbevinden binnen hun discipline (o.a. sessies Kaderweekend)

C. Orde en praktische regels handhaven

- ✘ Trainers dienen van bij het begin te verduidelijken aan de sporters wat precies van hen verwacht wordt en wat de sporters van hen mogen verwachten. Hiermee bedoelen we dat ze afspraken, routines en gedragscode met de sporter bespreken.
- ✘ Coaches en trainers mogen nooit toestaan dat minderjarige sporters het trainingscomplex verlaten zonder een volwassene die voor hen verantwoordelijk is, tenzij met schriftelijke toestemming van de ouders.
- ✘ Trainers trachten, in de mate van het mogelijke, de ouders van minderjarige sporters te kennen, onder meer om te voorkomen dat jonge kinderen niet met de ouders of gekende personen meegaan na de training.
- ✘ Een trainer is reeds voor het begin van de training aanwezig op de locatie (richtlijn 5-10 minuten).

2.3. Regels voor trainers

A. Eigen voorkomen / Gedrag

- ✘ Trainers dienen steeds hoge normen van gedrag en voorkomen te vertonen. Ze mogen in geen enkele situatie grensoverschrijdend gedrag vertonen.
- ✘ Trainers dragen bij elke training of competitiemoment aangepaste sportkledij en geen sieraden. Ook lange gelnagels, waardoor gymnasten schrammen kunnen oplopen, worden afgeraden.
- ✘ Trainers maken geen gebruik van GSM, smartphones of tablets tijdens de trainingen en wedstrijden tenzij voor sporttechnische doeleinden (vb. beeldanalyse) of in geval van nood.

B. Omgang met sporters

- ✘ Het wordt ten zeerste afgeraden dat trainers één enkele sporter een lift naar huis geven, tenzij een andere sporter of volwassene aanwezig is of met expliciete toestemming van de ouders.
- ✘ Het wordt ten zeerste afgeraden dat er getraind wordt in een 1-op-1-situatie.
- ✘ De trainer onthoudt zich ervan de sporter te benaderen op een wijze die de sporter in zijn waardigheid aantast en verder in het privéleven van de sporter door te dringen dan nodig is in het kader van de sportbeoefening.
- ✘ De trainer onthoudt zich van elke vorm van (machts-)misbruik of seksuele intimidatie tegenover de sporter. De fysieke en mentale integriteit van de sporter moet steeds en in alle situaties gegarandeerd worden.
- ✘ Seksuele handelingen en seksuele relaties tussen de trainer en de jeugdige, niet volwassen sporter zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.
- ✘ De trainer mag de sporter niet op een zodanige wijze aanraken dat de sporter en/of de trainer deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard zal

ervaren, zoals doorgaans het geval zal zijn bij het doelbewust (doen) aanraken van geslachtsdelen, billen en borsten.

- ✘ De trainer onthoudt zich van (verbale) seksueel getinte intimiteiten via welk communicatiekanaal dan ook.
- ✘ De trainer zal tijdens (training)stages, wedstrijden en reizen gereserveerd en met respect omgaan met de sporter en met de ruimte waarin de sporter zich bevindt of verblijft, zoals de kleedkamer en de hotelkamer.
- ✘ De trainer heeft de plicht – voor zover in zijn/haar vermogen ligt – de sporter te beschermen tegen schade en (machts-)misbruik als gevolg van seksuele intimidatie.
- ✘ De trainer zal er actief op toezien dat deze regels worden nageleefd door iedereen die bij de sporter betrokken is. Indien de trainer gedrag vaststelt dat niet in overeenstemming is met deze gedragsregels zal hij/zij daartoe noodzakelijke actie(s) ondernemen

C. Richtlijnen met betrekking tot sociale media

- ✘ Trainers zijn hét sportieve voorbeeld voor jonge sporters. Dit zowel tijdens de trainingen, wedstrijden, ... maar ook daarbuiten, onder meer bij het gebruik van sociale media. Sportiviteit en respect eindigen niet bij het einde van de training of de wedstrijd, maar gelden net zo goed op WhatsApp, Instagram, Facebook en Twitter...
- ✘ Tips:
 - ✘ Wees je er steeds van bewust dat alles wat je online zet, voor altijd terug te vinden is. Denk dus na voor je iets post.
 - ✘ Gebruik sociale media om kennis, ervaringen of andere belangrijke informatie over sport te delen.
 - ✘ Maak altijd duidelijk of je communiceert namens de vereniging of ten persoonlijke titel.
 - ✘ Zet geen privacygevoelige informatie online. Wees terughoudend met namen en gebeurtenissen.
 - ✘ Wees terughoudend in je communicatie met minderjarige gymnasten. Vermijd zoveel mogelijk één-op-één-contacten tenzij het louter een sport gerelateerde melding betreft. Onthoud je van persoonlijk getinte boodschappen en of “chats”. Onthoud je van seksueel getinte opmerkingen of opmerkingen die mogelijkwijze als intimiderend kunnen worden aangevoeld.
 - ✘ Ga niet in discussie met een sporter of ouder op sociale media (sms, chat, ...). Spreek ouders/gymnasten rechtstreeks aan.
 - ✘ Bestuurders en trainers zijn in de eerste plaats vertegenwoordiger van de organisatie. Gedraag je daar ook naar. Bij twijfel kan je beter niets publiceren.
 - ✘ Vraag toestemming als je foto's of filmpjes online wil zetten.
 - ✘ Heb je een duidelijk oordeel over een sporter? Bespreek dit dan persoonlijk. Evaluaties van iemands sportprestaties horen niet thuis op sociale media.
 - ✘ Beleefd en vriendelijk zijn loont altijd, ook online.